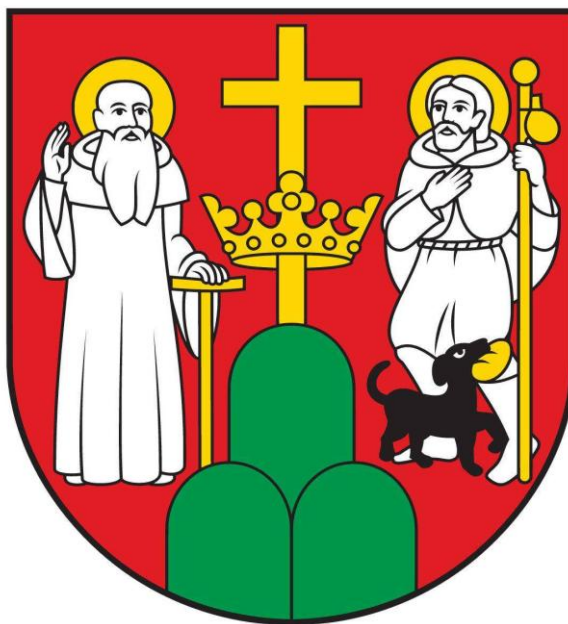

**ROCZNA ANALIZA
STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY MIASTA SUWAŁKI
ZA 2025 ROK**

SUWAŁKI 2026

1. Wprowadzenie.....	4
2. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w roku 2025.....	9
3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.....	11
4. Koszty systemu gospodarowania odpadami obejmujące odbieranie, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych w 2025 roku w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.....	13
5. Liczba mieszkańców w 2025 roku	15
6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2025 r., o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.....	15
7. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Suwałk w 2025 roku	16
8. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w 2025 roku	18
9. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	18
10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy	19
11. Wnioski z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi	20

Wprowadzenie

1.1 Ramy prawne

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10, ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* obowiązkiem gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Celem tej analizy jest weryfikacja możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Powinna ona, zgodnie z art. 9 tb obejmować:

- a) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- b) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- c) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- d) liczbę mieszkańców,
- e) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- f) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- g) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- h) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- i) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Analiza ma dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Dokonując analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi uwzględniano zapisy:

- **Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** z dnia 13 września 1996 r. (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 733);
- **Ustawy o odpadach** z dnia 14 grudnia 2012 r. (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz.1587);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. **w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości** (Dz. U. z 2013 r. poz. 122);

- Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1530);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 2412);
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. 2015 r. poz. 1277);
- Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2021 r. poz. 906);
- Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (KPGO 2028) (Monitor Polski z 2023 r. poz. 702);
- „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028”- przyjętego Uchwałą nr VII/78/2024 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 26 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028”;
- Uchwały Nr XII/156/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach, z dnia 25 września 2019 r. (zmieniona Uchwałą Nr LXVIII/894/2024 z dnia 27 marca 2024 r.) w sprawie podziału Gminy Miasta Suwałki na sektory w celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- Uchwały Nr XXXVIII/502/2021 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 listopada 2021 r, w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty;
- Uchwały Nr XX/261/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 18 marca 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (t. jedn. Dz. Urz. Woj. Podl. 2022 r. poz. 4820 oraz z 2024 r. poz. 4947);
- Uchwały Nr XX/260/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 18 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałki (t. jedn. Dz. Urz. Woj. Podl. 2022 r. poz. 4819 oraz z 2023 r. poz. 520 i 1931 i z 2024 r. poz. 4948);
- Uchwały Nr XXVI/341/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, położonych na terenie Suwałk, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne;
- Uchwały Nr IV/52/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości;

- Uchwały Nr LVI/741/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości;
- Uchwały Nr XX/262/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 18 marca 2020 r. (zmieniona Uchwałą Nr LIII/696/2023 z dnia 25 stycznia 2023 r.) w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz miasta Suwałki.

1.2 Kształt systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w Suwałkach

W ramach funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Rada Miejska w Suwałkach przyjęła przewidziane prawem uchwały regulujące system odbioru odpadów komunalnych oraz zdecydowała o objęciu systemem również nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Odbiór odpadów komunalnych zapewniają podmioty gospodarcze wyłonione w drodze przetargu, zgodnie z procedurą zamówień publicznych. Ponadto Miasto Suwałki powierzyło Przedsiębiorstwu Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o. realizację zadania własnego gminy z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych. Przedsiębiorstwo, prowadzi instalację komunalną, która zapewnia mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych z wydzielaniem z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku oraz składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Podstawowe zasady funkcjonowania systemu odbioru odpadów komunalnych przez Miasto Suwałki określono w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk”. Zgodnie z jego ustaleniami segregacji w 2025 r. podlegały:

- odpady ulegające biodegradacji, w tym bioodpady stanowiące odpady komunalne;
- papier i tektura;
- odpady opakowaniowe ze szkła;
- opakowania wielomateriałowe;
- tworzywa sztuczne i metale;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- przeterminowane leki;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- odpady niebezpieczne;

- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady zielone;
- odpady budowlane i rozbiórkowe;
- popiół i żużle;
- tekstylia

Miasto Suwałki podzielone jest na 3 sektory. W 2025 roku odbierano odpady w oparciu o przetargi na odbiór odpadów komunalnych z uwzględnieniem podziału na nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz odrębnie dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (firmy) w obrębie każdego z wyznaczonych sektorów.

Firma PGK w Suwałkach Sp. z o.o., w ramach zawartych umów, odbierała w 2025 roku wytworzone odpady komunalne w I, II i III sektorze Suwałk.

Mieszkalne nieruchomości wielorodzinne wyposażono w pojemniki na odpady komunalne, a nieruchomości jednorodzinne w worki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Z nieruchomości mieszkalnych odbierano wszystkie zebrane przez mieszkańców odpady komunalne, przy czym bezpośrednio z nieruchomości:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- selektywnie zebrane bioodpady stanowiące odpady komunalne,
- selektywnie zebrany papier i tektura,
- selektywnie zebrane odpady opakowaniowe ze szkła,
- selektywnie zebrane tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe,
- popiół i żużel,
- odpady wielkogabarytowe oraz odpady niebezpieczne i opony - w ramach okresowych zbiórek, w tym odpady tekstylne.

Pozostałe selektywnie zebrane odpady komunalne, odbierane były w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt taki funkcjonuje przy Przedsiębiorstwie Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o. - ul. Raczkowska 150 A.

W PSZOK przyjmowane są:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady wielkogabarytowe,
- chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane leki,
- odpady ulegające biodegradacji,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne,
- tworzywa sztuczne i metale,
- opakowania wielomateriałowe (opakowania po artykułach spożywczych),

- szkło opakowaniowe oraz okienne,
- papier i tektura,
- popiół z palenisk domowych,
- materiały izolacyjne w postaci styropianu izolacyjnego/budowlanego, wełny mineralnej, oraz materiały pokryciowe typu papa, ondulina,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki.
- tekstylia

Uzupełnieniem systemu odbioru odpadów były okresowe zbiórki odpadów „problematycznych”, tj. wielkogabarytowych, opakowań po chemikaliach czy opon. Prowadzono je w zabudowie jednorodzinnej raz na kwartał, a w zabudowie wielolokalowej raz na tydzień.

Dodatkowo, aby ułatwić mieszkańcom właściwe postępowanie z przeterminowanymi lekami, kontynuowano zbiórkę przeterminowanych leków w suwalskich aptekach. Poniżej przedstawiono adresy aptek, w których można je nieodpłatnie pozostawić:

- Apteka przy ul. Kościuszki 78,
- Apteka przy ul. Konopnickiej 2,
- Apteka przy ul. Noniewicza 42a,
- Apteka przy ul. Noniewicza 48,
- Apteka przy ul. Utrata 2 B,
- Apteka przy ul. Krótkiej 4,
- Apteka przy ul. 1 Maja 21,
- Apteka przy ul. E. Plater 45,
- Apteka przy ul. E. Plater 20a,
- Apteka „Pod złotym Lwem” przy ul. L. Waryńskiego 19,
- Apteka przy ul. L. Waryńskiego 25,
- Apteka z Różą przy ul. Klonowej 40,
- Apteka Danuta Pucek przy ul. Ogińskiego 5F,
- Apteka przy ul. Młynarskiego 9,
- Apteka przy ul. Patli 6,
- Apteka przy ul. Lityńskiego 10,
- Apteka przy ul. Nowomiejskiej 4,
- Apteka przy ul. Nowomiejskiej 15,
- Apteki GEMINI przy ul. Noniewicza 93A, ul. 1 Maja 6,
- Apteki Dbam o Zdrowie przy ul. Noniewicza 85d, ul. A. W. Kowalskiego 2

Z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, odbierane były odpady komunalne zgodnie ze złożoną deklaracją, w tym w zakresie liczby pojemników i częstotliwości odbioru.

Dla zapewnienia mieszkańcom bezproblemowego pozbycia się tekstyliów w sposób selektywny, ustawiono dedykowane pojemniki na tekstylia w dwóch lokalizacjach: Targowisko Miejskie przy ul. Sejneńskiej w Suwałkach oraz Targowisko Miejskie przy ul. Bakalarzewskiej w Suwałkach. Dodatkowo, tekstylia odbierane są od mieszkańców w ramach zbiórek wielkogabarytowych: raz w tygodniu z zabudowy wielorodzinnej oraz raz na kwartał z zabudowy jednorodzinnej. Uzupełnieniem możliwości oddania odzieży nadającej się do dalszego używania są kontenery na odzież organizacji charytatywnych, ustawione przy wiatkach śmietnikowych.

Wszystkie odpady odebrane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach dostarczane były do instalacji komunalnej przy ul. Raczkowskiej, należącej do Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

2. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w roku 2025.

W obecnym stanie prawnym do instalacji komunalnych przypisane są jedynie niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Jednocześnie pozostałe frakcje selektywnie zebranych odpadów z pojemników koloru niebieskiego, zielonego, żółtego i brązowego można zagospodarować w dowolnej legalnie działającej instalacji.

Wszystkie odebrane w 2025 r. przez PGK w Suwałkach Sp. z o.o. odpady komunalne, wytworzone na terenie Suwałk, dostarczono do Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

Poniżej przedstawiono możliwości przetwarzania odpadów komunalnych przez instalację w oparciu o dane uzyskane z PGO w Suwałkach Sp. z o.o.

Tab. 1. Możliwości przetworzenia odpadów przez instalację komunalną prowadzoną przez PGO w Suwałkach Sp. z o.o.

Kod odpadów	Moc przerobowa (Mg/rok)	Masa odpadów w Mg	Proces przetwarzania
20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (przyjęte z terenu miasta)	część mechaniczna 40 000 [Mg/rok] część biologiczna 41 500 [Mg/rok]	17 482,94	R12
20 02 01 – odpady zielone 20 01 08 - odpady kuchenne (przyjęte z terenu miasta)	5000 [Mg/rok]	1 785,58 2 301,60	R3

19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów, inne niż wymienione w 19 12 11: (wyselekcjonowane z przyjętych do instalacji odpadów)	składowanie; Stare składowisko 80 Mg/dobę; 288 270 m ³ (do 09.12.2020 r.) Nowe składowisko - 328.000 m ³ (od 10.12.2020 r.)	0,00	D5
	przekazano do spalarni (frakcja energetyczna)	0,00	R1
	przekazano do dalszego przetwarzania	6 167,37	R12

R1 – Wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii, przekształcania);

R3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy

R12 – Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11 (demontaż, sortowanie, kruszenie, rozdrabnianie, mechaniczne przetwarzanie odpadów);

D5 - Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne.

W 2025 r. PGO w Suwałkach Sp. z o.o. świadcząc usługi gospodarowania odpadami, przyjęła:

- ogółem 55 544,00 tony odpadów (o 2 873,36 ton, ok. 4,92 % mniej niż w 2024 r.), w tym:
- 28 271,17 ton z terenu miasta Suwałki, (o 742,63 ton, 2,7% więcej niż w 2024 r.), z tym, że w dalszej części wykazuje się 28 234,93 Mg z uwagi na utratę wilgotności odpadów;
- 11 139,12 ton z terenu gmin powiatu suwalskiego, sejneńskiego i miasta Sejny (o 547,81 ton , 4,69% mniej niż w 2024 r.) oraz
- 16 133,71ton z pozostałych gmin województwa podlaskiego (spadek o 3 068,18 ton tj. 15,98% w stosunku do 2024 r.).

Biorąc pod uwagę zainstalowane moce przerobowe, instalacja PGO może przyjąć poza odpadami z terenu miasta Suwałki również podobną ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych z innych obszarów województwa. Również w zakresie bioodpadów stanowiących odpady komunalne moce przerobowe instalacji PGO w Suwałkach Sp. z o.o. wystarczają do przetworzenia dostarczanych z Suwałk odpadów.

Tabela nr 2. Odpady odebrane od mieszkańców Suwałk, które zostały przetworzone na sortowni w 2025 r. metodą R12.

L p.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Metoda zagospodarowania	Ilość w Mg rok		
				Suwałki sektory	Odpady dostarczone do PSZOK	Łącznie
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	R12	965,62	22,88	988,50
2.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	R12	2 280,70	46,41	2 327,11
3.	20 01 02	Szkło	R12	696,02	27,19	723,21
4.	20 01 11	Tekstylia	R12	2,94	48,06	51,00
5.	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	R12	183,14	2,8	185,94
6.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	R12	16 959,90	0	16 959,90
7.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	R12	835,44	233,78	1 069,22
ŁĄCZNIE				21 923,76	381,12	22 304,88

3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Planowane inwestycje PGO w Suwałkach Sp. z o.o. wpisane do „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028”:

- instalacje w budowie:

- Budowa Instalacji Termicznego Przekształcenia Wstępnie Przetworzonych Odpadów Komunalnych (preRDF/RDF) w Suwałkach (ITPWPOK) obejmuje budowę kompletnej linii do spalania wstępnie przetworzonych odpadów komunalnych preRDF/RDF wraz z sieciami, instalacjami i urządzeniami towarzyszącymi obejmującymi wyprowadzenie do odbiorcy zewnętrznego energii cieplnej i energii elektrycznej. W dniu 08.11.2024 r. PGO w Suwałkach Sp. z o.o. podpisała umowę z firmą INSTAL WARSZAWA S.A., tj. głównym Wykonawcą projektu. Nowy termin wykonania inwestycji określono na 30.06.2027 r. Budowa trwa.

- planowane nowe instalacje:

- Instalacja do produkcji paliwa alternatywnego RDF (budowa obiektu z linią technologiczną i infrastrukturą towarzyszącą) wraz z instalacją do biosuszenia odpadów (budowa obiektu wraz z instalacją intensywnego napowietrzania);
- Zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (budowa obiektu wraz z linią do demontażu zużytego sprzętu oraz urządzeniami do pozyskiwania surowców wtórnych);

- Instalacja do recyklingu/przetwarzania tworzyw sztucznych (budowa instalacji, której końcowym produktem będzie materiał w postaci granulatu, regranulatu lub płatków wykorzystywanych do produkcji opakowań i materiałów z tworzyw sztucznych);
- Instalacja do przetwarzania bioodpadów w procesie fermentacji (budowa instalacji do przetwarzania odpadów w warunkach beztlenowych z wykorzystaniem mikroorganizmów, tj. z zastosowaniem fermentacji suchej lub mokrej wraz z infrastrukturą towarzyszącą). Planowane wykorzystanie biogazu: wytwarzanie energii w kogeneracji lub wytwarzanie energii elektrycznej lub wytwarzanie energii cieplnej.

- instalacje planowane do rozbudowy lub modernizacji:

- Rozbudowa instalacji do kompostowania dostarczanych selektywnie odpadów zielonych, bioodpadów i innych odpadów ulegających biodegradacji w celu zwiększenia mocy przerobowej o 20 tys. Mg/rok;
- Instalacja do przetwarzania odpadów wielkogabarytowych. Planowana inwestycja polega na zakupie rozdrabniacza do odpadów z separatorem elektromagnetycznym;
- Rozbudowa i modernizacja części mechanicznej instalacji MBP do przetwarzania zmieszanych oraz selektywnie zbieranych odpadów komunalnych, w tym wymiana i doposażenie instalacji w nowe urządzenia technologiczne, wentylację odpylającą. Rozbudowa i modernizacja części biologicznej instalacji MBP do unieszkodliwiania odpadów frakcji podsitowej wydzielanej w sortowni zmieszanych odpadów komunalnych. Inwestycja będzie obejmowała postawienie nowych budynków w tym wiat do magazynowania odpadów, zakup maszyn i urządzeń (przerzucarki do kompostu, kompaktora, pojazdów do przewozu odpadów również niebezpiecznych).
- Instalacja odzysku biogazu ze składowiska odpadów.

Do uzyskanej przez PGO w Suwałkach Sp. z o.o. w sierpniu 2023 r. decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „Suwalski Polepszacz Glebowy” produkowanego z odpadów biodegradowalnych odpadów kuchennych oraz odpadów zielonych w październiku 2024 r. Spółka otrzymała decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „Suwalski Użyźniacz Gleby” produkowanego wyłącznie z odpadów zielonych.

Planowane w roku 2026 rozpoczęcie modernizacji instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych przyczyni się do zwiększenia możliwości osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu oraz ograniczy masę odpadów kierowanych na składowisko odpadów. Jest to bardzo ważna inwestycja z uwagi na fakt, iż do 2035 r. gminy zobowiązane są do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 65% wagowo oraz ograniczenia ilości składowanych odpadów do poziomu maksymalnie 10% wagowo. Docelowo PGO w Suwałkach Sp. z o.o. zamierza połączyć technologicznie zmodernizowaną linię do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych z instalacją przeznaczoną do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów komunalnych, która

została wybudowana i oddana do użytkowania w listopadzie 2023 r. Połączenie dwóch instalacji umożliwi skierowanie całego strumienia surowców wtórnych wydzielonych ze zmieszanych odpadów komunalnych na instalację doczyszczania frakcji odpadów selektywnych, celem jeszcze większego odzysku i polepszenia jakości frakcji surowcowych ze zmieszanych odpadów komunalnych.

Z kolei realizacja projektu Instalacji Termicznego Przekształcenia Wstępnie Przetworzonych Odpadów Komunalnych stanowić będzie uzupełnienie infrastruktury zagospodarowania odpadów komunalnych w Suwałkach o konieczny element termicznego zagospodarowania frakcji palnej/resztkowej. Głównym celem projektu jest zabezpieczenie termicznego przekształcania frakcji palnych odpadów komunalnych powstających w wyniku procesów mechanicznego i mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, w pierwszym rzędzie w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Suwałkach przy ul. Raczkowskiej (PGO) oraz w miarę wolnych mocy przerobowych również innych instalacji w pobliżu. Projekt przyczyni się równocześnie do uzupełnienia infrastruktury wytwarzania energii w Suwałkach. Pozyskiwana z odpadów wydzielonych z odpadów komunalnych energia (produkcja energii elektrycznej i ciepłej w kogeneracji), spowoduje ograniczenie zużycia paliw kopalnych i biomasy stanowiących paliwo w PEC w Suwałkach, ograniczając tym samym emisje do atmosfery. Dodatkowo przyczyni się do dywersyfikacji paliw wykorzystywanych do wytwarzania ciepła w Suwałkach, jak również ułatwi utrzymanie w przyszłości statusu efektywnego systemu ciepłowniczego).

Efektom tego projektu będzie zintegrowanie gospodarki odpadami komunalnymi z gospodarką energetyczną. Taka integracja rozwiąże z jednej strony problem z zagospodarowaniem frakcji palnych odpadów komunalnych, efektywnie wykorzystując ich potencjał energetyczny, zaś z drugiej strony pozwoli dodatkowo unowocześnić dotychczas funkcjonującą infrastrukturę ciepłowniczo-energetyczną w mieście Suwałki.

4. Koszty systemu gospodarowania odpadami obejmujące odbieranie, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych w 2025 roku w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości zamieszkałych wnoszona była od gospodarstwa domowego w wysokości 57,00 zł miesięcznie. W przypadku gdy właściciel nieruchomości nie wypełniał obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, opłata wynosiła: 114,00 zł miesięcznie. W roku 2025 nie zastosowano opłaty podwyższonej. Wprowadzono obniżkę w opłacie miesięcznej w wysokości 9 zł w przypadku kompostowania na terenie własnej nieruchomości frakcji BIO w zadeklarowanym kompostowniku. W 2025 roku wprowadzono również program wsparcia mieszkańców w posiadaniu kompostowników w formie bezpłatnego użyczenia.

Tabela nr 3. Wydatki systemu opłacone w 2025 roku w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów.

Lp.	Specyfikacja	Kwota w zł	Struktura %
1.	Zagospodarowanie odpadów komunalnych	14 049 192,19	60,06 %
1a.	w tym:		
	Instalacja komunalna -zagospodarowanie	13 045 264,20	55,77 %
1b.	PSZOK	1 003 927,93	4,29 %
2.	Odbiór odpadów komunalnych z miasta	8 795 792,37	37,60 %
3.	Obsługa administracyjna	468 442,06	2,00 %
4.	Edukacja w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	63 348,19	0,27 %
5.	Koszty pozostałe (pojemniki BIO i kompostowniki)	15 610,91	0,07 %
Łącznie		23 392 385,66	100%

Tabela nr 4. Dochody w zł według statusu nieruchomości w zł w 2025 r.

wg stanu na 31.12.2025 r.	Status nieruchomości			
	zamieszkała	niezamieszkała	mieszana (w tym niegenerująca odpadów)	razem
przypis (netto) wg stanu na 31.12.2025 r.	14 362 332,00	4 478 929,50	4 918 301,70	23 759 563,20

Tabela nr 5. Struktura dochodów 2025 r.

Dochody	Wartość w zł
Ogółem	23 786 916,43
W tym: opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	23 746 035,83
Koszty upomnienia, odsetki od nieterminowych wpłat oraz opłata prolongacyjna	40 880,60

Tabela nr 6. Dochody i wydatki całego systemu gospodarowania odpadami w 2025 r. w zł.

Dochody	Koszty (wydatki)	Wynik
23 786 916,43	23 392 385,66	394 530,77

5. Liczba mieszkańców w 2025 roku.

Liczba mieszkańców miasta Suwałki według danych pochodzących z rejestru mieszkańców gminy, prowadzonych zgodnie z ustawą z dn. 24 września 2010 r. o ewidencji ludności wynosiła 68 067 (dane GUS na dzień 23.03.2026 r.).

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2025 r., o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art.6 ust. 6-12.

Systemem odbioru odpadów komunalnych w Suwałkach objęto wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie miasta. W związku z powyższym Miasto Suwałki w 2025 r. nie podejmowało działań, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Na podstawie art. 6c ust. 3c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w 2024 r. udostępniono informację o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, wytworzonych w I, II, III sektorze Suwałk. Wskazano termin na wyłączenie się z miejskiego systemu odbierania odpadów komunalnych z mocą obowiązującą od 01.01.2025 r. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Suwałkach pisemne oświadczenia o wyłączeniu się z miejskiego systemu odbierania odpadów. Termin obowiązywania umów: od 01.01.2025 r. do 31.12.2026 r.

W Suwałkach w 2025 roku funkcjonowało 6035 podmiotów, które złożyły deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, objętych systemem odbioru odpadów komunalnych, w tym osoby fizyczne w liczbie 5014 oraz osoby prawne w liczbie 1021 (np. firmy, wspólnoty, spółdzielnie).

Tabela nr 7. Liczba podmiotów objętych systemem odbioru odpadów komunalnych z uwzględnieniem statusu nieruchomości w 2025 r. (na podstawie raportu z system Fiskus, zgodnie z listą jednostek aktywnych).

Jednostki ewidencyjne	Liczba jednostek aktywnych
Zamieszkałe	4827
Niezamieszkałe	731
Mieszane	468
Letniskowe	9
RAZEM	6035

Tabela nr 8. Liczba podmiotów które złożyły deklarację, objętych systemem odbioru odpadów komunalnych z uwzględnieniem statusu nieruchomości, stan na 31.12.2025 r.:

	Status nieruchomości			
	zamieszkała	niezamieszkała	mieszana	razem
Osoby fizyczne	4357	352	305	5014
Osoby prawne	470	388	163	1021
Razem	4827	740	468	6035

Ilość gospodarstw domowych w zabudowie jednorodzinnej: 4 515

Ilość gospodarstw domowych w zabudowie wielorodzinnej: 22 825

7. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Suwałk w 2025 roku

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w Suwałkach i dostarczonych do instalacji w 2025 r., na podstawie danych uzyskanych z PGO w Suwałkach Sp. z o.o. przedstawia poniższa tabela nr 9.

Tabela nr 9. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w Suwałkach i dostarczonych do instalacji w 2025 r., według rodzaju i kodu.

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Metoda zagospodarowania	Ilość w Mg rok		
				Suwałki sektory	Odpady dostarczone do PSZOK	Odpady dostarczone z miasta przez innych dostawców
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	R12	965,62	22,88	2,02
2.	15 01 02	Opakowania z tworzy sztucznych	R12	0	0	1,42
3.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	R12	2280,70	46,41	0
4.	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne)	zbieranie	0	7,91	0
5.	16 01 03	Zużyte opony	zbieranie	0	79,44	0
6.	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	R12/R5 / magazynowanie	0	119,14	354,22
7.	17 01 02	Gruz ceglany	R12/R5 / magazynowanie	0	9,68	0

8.	17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	R12/R5 / magazynowanie	0	25,96	13,98
9.	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	R12/R5 / magazynowanie	0	675,38	47,04
10.	17 02 03	Tworzywa sztuczne	zbieranie	0	22,38	0
11.	17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	R5 / magazynowanie	0	0	8,76
12.	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	zbieranie	0	25,18	0
13.	19 08 01	Skratki	D5	0	0	128,96
14.	19 08 02	Zawartość piaskowników	D5	0	0	68,26
15.	20 01 02	Szkło	R12	696,02	27,19	0
16.	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	R3	2301,60	0	0
17.	20 01 11	Tekstylia	R12	2,94	48,06	0
18.	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	zbieranie	0	12,24	0
19.	20 01 31*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	zbieranie	0	3,08	0
20.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	zbieranie	0	17,66	0
21.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	zbieranie	0	9,48	0
22.	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	R12	183,14	2,80	0
23.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	R3	1 564,18	221,40	0
24.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	R12	16 959,90	0	204,80
25.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	R12	835,44	233,78	5,88
Razem:				25 789,54	1 610,05	835,34
				28 234,93		

Podmiot odbierający odpady (PGK w Suwałkach Sp. z o.o.) pełnił jedynie funkcję przewoźnika, ponieważ umowa nie obejmowała zagospodarowania odpadów. W tej sytuacji można stwierdzić, że prawie wszystkie odpady wytworzone przez mieszkańców Suwałk zostały dostarczone do instalacji komunalnej prowadzonej przez PGO w Suwałkach Sp. z o.o. i dane z tej instalacji są wiarygodne. Różnice mogą wynikać przede wszystkim z kompostowania odpadów ulegających biodegradacji oraz dostarczania części odpadów o charakterze surowców wtórnych do punktów ich skupu. Dostarczane są tam głównie odpady opakowaniowe z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, opakowania z metali. Na podstawie rocznych sprawozdań składanych za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce opakowaniami (BDO) przez podmioty zbierające odpady komunalne (punkty skupu surowców wtórnych) łączna masa zebranych odpadów opakowaniowych w 2025 r. wynosiła: 319,078 Mg.

8. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w 2025 roku.

Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne odbieranych z terenu Gminy podana została w pkt. 7.

Z posiadanych danych uzyskanych z PGO w Suwałkach Sp. z o.o., wynika, że w 2025 r. z odpadów pochodzących z Miasta Suwałki nie przekazano do składowania pozostałości z sortowania oraz pozostałości odpadów ulegających biodegradacji powstałych po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych, tj. odpadu o kodzie 19 12 12.

Odpady o kodzie 19 12 12 - (tzw. preRDF), nienadające się do odzysku, przekazano do instalacji termicznego przekształcenia odpadów w Białymstoku zarządzanej przez PUHP „LECH” Sp. z o.o. do zagospodarowania w procesie R1.

Odpady o kodzie 19 05 99 o łącznej masie: 7 582,71 Mg zostały zagospodarowane w instalacjach eksploatowanych przez PGO w Suwałkach Sp. z o.o. w procesie D5. Natomiast odpady o kodzie 19 05 03 (masa: 428,12 Mg), wytworzone w procesie biologicznego przetwarzania frakcji podsitowej (0-80 mm) wydzielonej z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zostały przekazane do rekultywacji składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w msc. Konstaktynowka, gm. Sejny w procesie R3, natomiast pozostała wytworzona ilość o łącznej masie 2 540,35 Mg została zmagazynowana na terenie zakładu PGO w Suwałkach.

9. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Zgodnie z art. 3b ust. 1a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Zaznaczyć należy, że do wyliczeń uzyskanego poziomu recyklingu można zaliczyć wyłącznie materiał przekazany do

recyklingu za potwierdzeniem przekazania odpadów do procesów recyklingu w instalacjach posiadających odpowiednie zezwolenia.

W dniu 28.08.2023 r. PGO w Suwałkach Sp. z o. o. uzyskało decyzję nr G-1426/23 wydaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „Suwalski Polepszacz Glebowy” wytwarzanego w procesie kompostowania odpadów biodegradowalnych o kodzie 20 01 08 i 20 02 01. Następnie w dniu 28.10.2024 r. Spółka uzyskała decyzję nr G-1638/24 wydaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu środka poprawiającego właściwości gleby pn. "Suwalski Użyźniacz Gleby" wytwarzanego w procesie kompostowania odpadów biodegradowalnych o kodzie 20 02 01. Spółka prowadzi na bieżąco sprzedaż ww. polepszacza i użyźniacza.

Niemal wszystkie samorządy w Polsce sygnalizują problemy z osiągnięciem poziomów recyklingu odpadów komunalnych. Osiągnięcie poziomu 55% jest niezwykle trudne do realizacji. Niemniej jednak Miasto Suwałki stara się wykorzystać wszystkie dostępne środki w celu poprawy wskaźników recyklingu.

W 2024 roku Miasto Suwałki wzięło udział w ogólnopolskim badaniu przeprowadzonym przez Instytut Ochrony Środowiska- Państwowy Instytut Badawczy: „Biodpady komunalne posegregowane i poddawane recyklingowi u źródła w Polsce”. Dzięki przeprowadzonym badaniom uzyskano rzetelne i wiarygodne dane dotyczące ilości bioodpadów komunalnych segregowanych i poddawanych recyklingowi u źródła przez jednego mieszkańca gospodarstwa domowego oraz bioodpadów zielonych powstałych z 1 m² terenu zielonego przynależnego do gospodarstwa. Aktywny udział Miasta w badaniu przyczynił się nie tylko do zwiększenia poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w 2477 gminach w Polsce ale też zaowocował indywidualnym dla Miasta Suwałki opracowaniem poszczególnych wskaźników dla bioodpadów kuchennych i bioodpadów zielonych, dzięki czemu uzyskano wyższy wskaźnik -109,86 kg/osobę niż średnia wyliczona dla województwa- 105,95 kg/osobę w gospodarstwie domowym.

Ponadto zwiększyły się możliwości doliczania do poziomów recyklingu masy bioodpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła z miejskich terenów zielonych oraz z rodzinnych ogrodów działkowych za lata: 2023, 2024 i 2025.

Powyższe dane stanowią podstawę do obliczenia nowych, wyższych wskaźników osiągniętego poziomu recyklingu odpadów komunalnych za lata 2023, 2024 oraz 2025.

Aktualne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:

- za rok **2023- 33,65%** (wcześniej: 19,04%)- obowiązkowe do osiągnięcia- 35% wagowo;
- za rok **2024- 40%** (wcześniej: 25,95%)- obowiązkowe do osiągnięcia - 45% wagowo.
- za rok **2025- 47,65 %** (w trakcie weryfikacji) - obowiązkowe do osiągnięcia - 55% wagowo (możliwe że zostanie obniżone do 50%). Nowe sprawozdanie za 2025 rok zostało złożone za pośrednictwem BDO i czeka na zatwierdzenie przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Miasta Suwałki nie przekazuje się do termicznego przekształcania. Natomiast z odpadów wysegregowanych z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz odpadów dostarczonych selektywnie (dostarczona selekcja nie jest materiałem gotowym do bezpośredniego przekazania do recyklingu) powstaje frakcja wysokoenergetyczna, tzw. frakcja pre-RDF. Frakcja pre-RDF jest odpadem niepodlegającym recyklingowi, a jedynym sposobem jego utylizacji jest spalanie. Szacuje się, że w odpadach komunalnych znajduje się od 20-40% odpadów stanowiących frakcję wysokoenergetyczną. Zgodnie z danymi PGO w Suwałkach Sp. z o.o. w 2025 r. powstało 6 167,37 ton tego odpadu (tab. 1).

11. Wnioski z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi.

Nowoczesna gospodarka odpadami, zgodna z unijną hierarchią sposobów postępowania z odpadami dąży do wdrażania modelu gospodarczego opartego na obiegu zamkniętym i wymaga zmiany dotychczasowego postrzegania odpadów. Wspólnym mianownikiem tych koncepcji jest zarówno zapobieganie powstawaniu odpadów, jak i ich ponowne i wtórne wykorzystanie. Współcześnie odpady traktowane są jako źródła zasobów, rozwijane są możliwości zastępowania surowców pierwotnych surowcami wtórnymi, powstającymi z odpadów, podejmowane działania ukierunkowane są na przyspieszenie rozwoju metod recyklingu. Stanowi to wielkie wyzwanie inwestycyjne dla sektora odpadowego oraz szansę na wdrażanie nowych, konkurencyjnych technologii i rozwiązań.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2028 jest podstawowym instrumentem wdrażania „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (PEP2030), w ramach którego będą wspierane następujące działania:

- 1) gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami;
- 2) rozwijanie recyklingu odpadów;
- 3) dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami jest opracowywany przez ministra właściwego ds. klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej i przyjmowany jest uchwałą Rady Ministrów (art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach).

Z kolei projekt planu wojewódzkiego przygotowuje zarząd województwa, a sejmik przyjmuje go uchwałą (art. 36 ust. 2 ustawy o odpadach). Projekt wojewódzkiego planu gospodarki odpadami podlega zaopiniowaniu przez organy wykonawcze gmin (art. 36 ust. 4 ustawy o odpadach) następnie przekazywany jest do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw klimatu (art. 36 ust. 5 ustawy o odpadach). Plan wojewódzki musi być treściowo spójny z Planem Krajowym i jest niejako jego rozwinięciem dla szczebla województwa. Ustawa wymaga aktualizowania planów nie rzadziej niż co 6 lat (art. 37 ustawy o odpadach).

Obowiązująca od 2021 r. nowa metoda obliczania wskaźnika poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych uwzględnienia w obliczeniach dodatkowe frakcje odpadów, takie jak bioodpady i tekstylia, a nie jak wcześniej – tylko 4 frakcje, (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło), lecz w odniesieniu do wszystkich (z wyłączeniem odpadów budowlanych) odpadów komunalnych zbieranych na terenie miasta co sprawia, iż jest on

trudniejszy do osiągnięcia. Eksperci branży gospodarki odpadami alarmowali, iż ustalony na rok 2025 wskaźnik 55% będzie zapewne nieosiągalny dla wielu gmin, a każdy następny aż do 65% w roku 2035 i w latach kolejnych, jest nie do osiągnięcia z powodu braku wystarczających mocy i technologii w branży recyklingowej, która w ostatnich latach wyhamowała swój rozwój i jest mało wydajna. Osiągnięcie zakładanych wyników zależeć będzie w głównej mierze od rezultatów w zakresie recyklingu organicznego, a ten od zakresu selektywnie zbieranych bioodpadów, ich masy, posiadanej technologii i procesów pozwalających na recykling tych odpadów i wytworzenie z nich produktu. Miasto Suwałki jest o tyle w dobrej sytuacji, gdyż w sierpniu 2023 r. PGO w Suwałkach Sp. z o.o. uzyskało decyzję pozwalającą na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby, co pozwala zaliczyć recykling BIO w zakładzie do poziomów recyklingu.

Opublikowany 15 grudnia 2022 r. Raport Instytutu Ochrony Środowiska Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ-PIB) pt. „Morfologia odpadów komunalnych wytwarzanych w Polsce w systemie gminnym”, zawiera wyniki badań morfologii odpadów komunalnych przyjętych do przetwarzania w 8 Instalacjach Komunalnych MBP oraz wyniki analizy morfologicznej odpadów komunalnych wytwarzanych w Polsce w systemie gminnym. Podjęte badania wykazały efektywność gospodarowania odpadami komunalnymi w systemie gminnym oraz umożliwiają zidentyfikowanie obszarów wymagających podjęcia działań legislacyjnych, technologicznych i organizacyjnych. Analizie podlegał m. in. udział masowy głównych składników morfologicznych w odebranych odpadach niesegregowanych (zmieszanych) i selektywnie odebranych (papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło), który określono na podstawie danych pochodzących ze sprawozdań marszałków województw z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza wykazała, że największy udział stanowiły bioodpady (23,50%) oraz odpady z tworzyw sztucznych (13,56%), szkła (13,31%) i papieru (12,72%). W badaniu stwierdzono, iż rzeczywisty skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych w systemie gminnym różni się od składu określonego jedynie w strumieniu odpadów zmieszanych (niesegregowanych) oraz selektywnie odebranych (papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło) dostarczanych do Instalacji MBP. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych w systemie gminnym: bioodpady (28,68%), papier i tektura (10,78%), tworzywa sztuczne (10,59%), szkło (10,29%). Z przeprowadzonych badań morfologii odpadów komunalnych wynika, że tylko 43% wytwarzanych bioodpadów zbieranych jest selektywnie. Wysoki udział odpadów biodegradowalnych, wskazuje na konieczność rozwoju recyklingu organicznego w celu osiągnięcia obowiązkowych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w kolejnych latach.

W Suwałkach w 2025 r. nieznacznie wzrosła łączna masa wytwarzanych odpadów komunalnych. Na uwagę zasługuje fakt, iż wzrasta ogólna masa odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (tab. 10), co należy uznać za zjawisko korzystne. Nadal jednak utrzymuje się wysoki udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przy jednoczesnym obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Tabela nr 10. Łączna masa odpadów komunalnych wytworzonych w Suwałkach z uwzględnieniem rodzaju, lata 2023 – 2025.

odpady komunalne wytworzone w Suwałkach (na podstawie PGO w Suwałkach Sp. z o.o.)	Łączna masa w Mg			Dynamika 2025/2024
	2023 r.	2024 r.	2025 r.	
zebrane odpady komunalne - ogółem	26 950,99	27 496,76	28 234,93	102,68%
niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne- kod: 20 03 01	16 647,54	17 249,96	16 959,90	98,32%
selektywna zbiórka odpadów kody: 15 01 01, 15 01 02, 15 01 06, 20 01 02	3 333,19	3 687,20	4 042,26	109,62%

Wyliczenia poziomów recyklingu osiągnięte przez Miasto Suwałki za poszczególne lata:

2023- 33,65% – wymagany poziom 35%.

2024- 40,00% – wymagany poziom 45%.

2025- 55,46 % – wymagany poziom 55%.

Brak osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu powoduje, zgodnie z art. 9z ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, konieczność zapłaty kary pieniężnej. Organ sankcyjny – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Kara za nieosiągnięcie poziomów jest obliczana jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (20 03 01) na składowisku i brakującej masy odpadów komunalnych wyrażonej w Mg, wymaganej do osiągnięcia odpowiedniego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Prognozujemy, iż po zatwierdzeniu sprawozdań, **wysokość nałożonej kary** na Miasto Suwałki za rok 2023 z kwoty: 1 172 351,00 zł ulegnie zmniejszeniu do kwoty: 120 631,75 zł. Z kolei prognozowana wysokość kary za rok 2024 r. z wysokości: 1 567 966,00 zł obniży się do wysokości: 679 971,00 zł.

Zaznaczyć należy, iż kary pieniężnej za brak osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu nie można uścić z wpływów pochodzących z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Od lat utrzymuje się problem związany z niską jakością selektywnej zbiórki odpadów w zabudowie wielorodzinnej. W przypadku zabudowy jednorodzinnej można stosunkowo łatwo ustalić, kto segreguje odpady niepoprawnie, stąd też widoczna jest jakość i staranność w selektywnej zbiórce odpadów w tych kategoriach nieruchomości.

Zakres recyklingu wyznacza nie tylko zastosowana technologia, ale w pierwszej kolejności strumień odpadów kierowanych do instalacji. Na przetwarzanie odpadów komunalnych, w tym odpadów zielonych, duży wpływ ma „czystość” frakcji i sposób jej zbierania „u źródła”. O wiele łatwiej jest przetworzyć strumień wolny od zanieczyszczeń, który kierowany jest bezpośrednio do procesu. Nie wymaga wówczas dodatkowych nakładów pracy, np. w postaci doczyszczania. Ekspertki podkreślają, że wymaga to szerszego porozumienia i współpracy w ramach społeczności

lokalnej. Gdy to zawodzi, traci efektywność cały system recyklingu. Należy zatem aktywnie wpływać na kształt strumienia odpadów. Aktualnie za najważniejsze zadanie dla samorządu uznaje się podejmowanie takich działań (do sankcji karnych włącznie), które zapewnią jak najwyższą jakość zbieranych selektywnie odpadów już u źródła (na etapie gospodarstw domowych) w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej wydajny sposób poddane recyklingowi.

Również wyrwykowe kontrole podmiotu odbierającego odpady komunalne w zakresie transportu odpadów zebranych selektywnie, czy odbywa się on w sposób zapobiegający ich zmieszaniu, przyczynia się do poprawy jakości frakcji dostarczanych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

Obszar działań (narzędzia) znajdujące się w dyspozycji gminy, które wskazał Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego: - regulacja, - edukacja, - kontrola, - sankcje.

W zakresie edukacji ekologicznej ważne jest wychodzenie poza schematy, rozszerzanie oferty, atrakcyjność przekazu oraz dopasowanie języka i formuły przekazu do grupy docelowej. Stąd w 2025 roku kontynuowano wcześniej podjęte działania oraz sięgnięto po nowe projekty edukacyjne:

- kontynuacja działań ekologicznych podjętych w latach poprzednich tj.: festyn ekologiczny dla uczniów suwalskich szkół podstawowych, zakup materiałów edukacyjnych w postaci kolorowanki edukacyjnej, przeznaczone dla dzieci z suwalskich przedszkoli. Uniwersalna kolorowanka w praktyczny sposób utrwala wiedzę z zakresu prawidłowej segregacji odpadów komunalnych;
- festyn ekologiczny EKO Wizja, ze szczególnym naciskiem na gospodarowanie tekstyliami;
- rozpoczęte i kontynuowane w 2025 r. zajęcia z edukacji ekologicznej i gospodarki odpadami w PSZOK-u utworzonym przez PGO w Suwałkach Sp. z o.o. Zajęcia, odbywają się na terenie zakładu i dają możliwość przybliżenia młodym ludziom tematyki związanej z gospodarką odpadami, uczą prawidłowej postawy względem ochrony środowiska. Dzieci i młodzież z suwalskich szkół, przedszkoli i placówek oświatowych dowożona jest nieodpłatnie na zajęcia. Założeniem jest edukacja wszystkich uczniów szkół podstawowych i średnich z terenu Miasta Suwałki);
- edukacje przy wiatach śmietnikowych
- emisje materiałów informacyjnych, spotów i ulotek w internecie: stronie www.um.suwalki.pl, portalach społecznościowych;
- prezentacja plakatów w witrynach reklamowych na przystankach komunikacji miejskiej;
- kolportaż ulotek z materiałami informacyjnymi do skrzynek mieszkańców budynków wielorodzinnych (pomoc spółdzielni mieszkaniowych),
- kolportaż ulotek z materiałami informacyjnymi do skrzynek mieszkańców budynków jednorodzinnych wraz z harmonogramami odbiorów,
- wyklejenie boków wszystkich śmieciarek grafiką SUWALCZAKI SEGREGUJĄ;
- podjęcie stałej współpracy z Dwutygodnikiem Suwalskim, wydawnictwem prasowym Miasta Suwałki, w celu publikacji artykułów o treści edukacyjno-ekologicznej.

- kontynuowanie kampanii ochrony środowiska dotyczącej segregacji odpadów pod nazwą „Suwalczaki segregują”. Zaprojektowano serię grafik, która ma oddziaływać na wyobraźnię mieszkańców oraz zachęcać do segregowania śmieci. Akcja edukacyjna miała odsonę w Internecie i mediach społecznościowych. Wydrukowano plakaty do przedszkoli i szkół, na wiaty przystankowe oraz ulotki, które trafiły do domów jednorodzinnych wraz z harmonogramem odbioru odpadów. Kampania ma przyciągnąć uwagę ludzi młodych ale też trafić do starszych nietuzinkowym przekazem.
- Program KOMPOSTOWNIK – dalsze zachęcanie mieszkańców do zagospodarowywania odpadów BIO u źródła poprzez obniżkę w opłacie za gospodarowanie odpadami oraz nieodpłatne przekazywanie do użyczenia kompostowników.

PGK w Suwałkach Sp. z o.o. stale przeprowadza kontrole związane z prawidłową gospodarką odpadami przez mieszkańców zabudowy wielorodzinnej.

- kontrole codzienne przez pracowników odbierających odpady z poszczególnych frakcji, (dot. odbioru papieru, szkła i tworzyw sztucznych, metali oraz tekstyliów), z tych kontroli były sporządzane raporty tygodniowe i przesyłane do Wydziału Gospodarki Komunalnej i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Suwałkach.
- kontrole wspólne przedstawicieli Spółki PGK wraz z przedstawicielami poszczególnych wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych, uprzednio zaplanowane i uzgodnione. Kontrole wspólne PGK w Suwałkach Sp. z o.o. z zarządcami nieruchomości przeprowadzane są cyklicznie od kwietnia 2023 r. i dotyczą sprawdzenia stanu pojemników pod względem ich ilości i potrzeb, czystości miejsc gromadzenia odpadów (altan śmietnikowych) oraz prawidłowości gromadzenia odpadów selektywnych – w pojemnikach przeznaczonych na: papier, plastik, szkło, bioodpady. Z takiej kontroli spisywany jest protokół wraz z dokumentacją zdjęciową. W wyniku przeprowadzonych kontroli PGK w Suwałkach Sp. z o.o. dostawiło dodatkowe pojemniki na opady gromadzone selektywnie, wymieniło zniszczone, spalone pojemniki oraz wymieniło lub uzupełniło uszkodzone klapy w pojemnikach.

Ilość kontroli PGK w 2025 roku wyniosła 262 z czego w 60 stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli przez PGK, zostały każdorazowo przekazane stosownymi pismami do zarządców nieruchomości w których te nieprawidłowości stwierdzono. Kolejne kontrole w tych samych punktach już nie wykazywały nieprawidłowości stąd nie stosowano dalszych kroków w celu zastosowania opłaty podwyższonej.

Wnioski z dotychczas podjętych działań: czystość altan i terenów wokół nich ulega ciągłej poprawie. Duże znaczenie w tym zakresie miało też podjęcie decyzji o zamknięciu gniazd śmietnikowych przed dostępem osób postronnych. Odpady w pojemnikach na odpady segregowane, z reguły gromadzone są prawidłowo. Zdarzają się czasami inne odpady niż powinny, ale są to przypadki jednostkowe biorąc pod uwagę ogólną liczbę pojemników i masę

gromadzonych odpadów w całym mieście. Spółka PGK stwierdza, iż osoby, które segregują odpady robią to prawidłowo, a są to przede wszystkim mieszkańcy zabudowy jednorodzinnej.

Wśród mieszkańców jest jednak duża część osób, która nie prowadzi segregacji w ogóle i wszystkie swoje odpady gromadzi w jednym czarnym lub innym worku, a te worki wrzucane są do pojemników na odpady zmieszane. To jest jeden z głównych i poważniejszych problemów odnośnie gromadzenia odpadów w naszym mieście, dotyczący w ogromnej większości zabudowy wielorodzinnej.

W 2025 roku Spółka PGK kontynuowała transport bioodpadów z terenów zielonych spółdzielni i wspólnot oraz jednostek miejskich (szkoły, stadiony). W celu realizacji odbioru odpadów zielonych udostępniono pojemniki PA-1100 i 10 kontenerów odkrytych KP-7, które są podstawiane po uprzednim uzgodnieniu z osobami odpowiedzialnymi za tereny zielone w poszczególnych wspólnotach oraz skierowano jeden samochód do odbioru tych odpadów.

W najbliższej przyszłości wskazana jest intensyfikacja kontroli mieszkańców pod kątem właściwego postępowania z odpadami komunalnymi - segregowanymi jak też odpadami zmieszanymi, w których co do zasady nie powinny znaleźć się odpady podlegające selekcji. Miastu Suwałki, w najbliższych latach wciąż grożą wysokie kary pieniężne za niezrealizowanie nałożonych przepisami prawa bardzo wysokich wskaźników recyklingu. Miasto Suwałki stworzyło wszelkie dostępne możliwości techniczne i organizacyjne aby mieszkańcy mogli segregować odpady komunalne.

Zaznaczyć należy, że w przypadku ziszczenia się kar, zapłacą je wszyscy mieszkańcy Suwałk, włącznie z tymi, którzy właściwie segregują odpady.

Realizowane i zaplanowane na przyszłość działania Miasta powinny przyczynić się do poprawy jakości strumienia odpadów trafiających do PGO w Suwałkach Sp. z o.o., Powinno to długofalowo wpłynąć na większą efektywność i poprawę poziomów recyklingu. Miasto Suwałki intensywnie i konsekwentnie realizuje tzn. Plan naprawczy w celu osiągnięcia nałożonych prawem poziomów recyklingu. W związku z tym przeprowadzane są kontrole mieszkańców na podstawie nowego, ostrzejszego Zarządzenia nr 317/2025 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 11 sierpnia 2025 r. o sposobach kontroli. Długofalowo, powinno to zwiększyć skuteczność i efekt dokonywanych kontroli. Planowany jest również dalszy rozwój akcji promujących i zachęcających mieszkańców zabudowy jednorodzinnej do zakładania kompostowników.

Na koniec 2025 roku, ilość gospodarstw deklaruujących kompostowanie odpadów BIO wyniosła 1080. W roku poprzednim było 230 kompostowników. Pod koniec 2025 roku rozpoczęliśmy akcję pomocy mieszkańcom, którzy nie mogą sobie poradzić z zorganizowaniem kompostownika we własnym zakresie. Miasto Suwałki w 2025 roku zakupiło partię 80 szt. kompostowników o pojemności 380 l, które przekazywało w bezpłatne użytkowanie na okres 36 miesięcy. Dodatkowo, w ramach pilotażu, zakupiono i przekazano mieszkańcom zabudowy wielorodzinnej, 309 pojemniki o pojemności 4,5 l na odpady kuchenne BIO. Miało to na celu sprawdzenie czy mieszkańcy będą skłonni selektywnie zbierać frakcję BIO. Z analizy ilości odpadów w wiatach śmietnikowych, do których przyporządkowani są mieszkańcy posiadający te pojemniki, wynika,

że śladowo wzrosła ilość selektywnie zebranych odpadów kuchennych. Niemniej jednak Miasto będzie dalej analizować i zachęcać mieszkańców do selektywnej zbiórki odpadów kuchennych.

Branża gospodarki odpadami sygnalizuje, iż obecnie największym zagrożeniem i niepokojem są ceny nośników energii, które potrzebne są przy odbiorze odpadów, ich transporcie, sortowaniu. Są też znaczącym kosztem w zakładach recyklingowych.

Kolejnym czynnikiem kosztotwórczym w zakresie gospodarowania odpadami przez gminy jest wdrażanie przepisów wynikających z ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 875). Zapisy tej ustawy narzucają gminom sztywne wymogi co do udziału floty pojazdów wykorzystywanych do realizacji zadań publicznych, w tym pojazdów wykorzystywanych do odbioru odpadów komunalnych. Pojazdy ciężarowe, które są powszechnie używane do odbioru odpadów komunalnych w zdecydowanej większości napędzane są olejem napędowym.

W dalszym ciągu branża odpadowa obawia się nagłych zmian w gospodarce odpadami. W szczególności wszelkich zmian legislacyjnych, które naruszają stabilność i przewidywalność prawa oraz pewność, że zrealizowane inwestycje za chwilę nie okażą się nietrafione z powodu niespodziewanej zmiany prawa. Przykładem jest wprowadzenie systemu kaucyjnego, który ograniczył strumień odpadów opakowaniowych do instalacji komunalnych. W roku 2025 ubytek frakcji kaucyjnych był śladowy z uwagi na start systemu dopiero pod koniec roku. Dopiero rok 2026 pokaże skalę problemu instalacji komunalnych.

Pewna przewidywalność prawa, jest kluczowa przy podejmowaniu decyzji inwestorskich. Proces inwestycyjny trwa z reguły ok. 5 lat. Ponadto branża odpadowa przez ostatnie lata oczekiwała na wdrożenie pakietu ustaw związanych z rozszerzoną odpowiedzialnością producenta. Rozszerzona odpowiedzialność producenta (ROP) najprościej rzecz ujmując to podejście do ochrony środowiska, w ramach którego odpowiedzialność producentów za ich produkty zostaje rozszerzona o koszty gospodarowania odpadami, które w przyszłości powstaną z tych produktów, oraz odpadami opakowaniowymi z opakowań tych produktów, w tym koszty przetwarzania tych odpadów oraz związane z tym koszty środowiskowe. ROP zachęca producentów do uwzględniania kosztów gospodarowania odpadami pokonsumenckimi przy podejmowaniu decyzji dotyczących projektowania produktów i wprowadzania ich do obrotu, aby były bardziej ekologiczne, niepowodujące problemów związanych z późniejszym ich zagospodarowaniem. Taki proces projektowania produktu został nazwany „ekoprojektowaniem”. Ostatecznie recykling będzie możliwy tylko z tych opakowań, które zostaną z myślą o tym recyklingu zaprojektowane. Dziś to niewielka część strumienia tych odpadów, pozostałe trudno odzyskać lub wcale nie są podatne na recykling. Brak regulacji prawnych w tym zakresie oraz odpowiednich mechanizmów w ramach gospodarki obiegu zamkniętego powoduje obciążenie wyższymi kosztami mieszkańców w ramach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ostatecznie to gmina jest odpowiedzialna i będzie karana za brak osiągnięcia wymaganych wskaźników.

Reasumując, odpady komunalne są i będą nieodłączną częścią naszego życia. Przepisy Unii Europejskiej wciąż podnoszą poprzeczkę dotyczącą poziomów recyklingu. Jesteśmy zobligowani ale też nam samym powinno zależeć na ochronie zasobów naturalnych i przyrodniczych. Miasto

Suwałki dąży i nadal będzie skutecznie zmierzać do osiągnięcia założonych celów środowiskowych. Środki jakie trzeba będzie niejednokrotnie podjąć, choć społecznie i finansowo dotkliwe, w przyszłości przyczynią się do lepszego, zdrowszego i zrównoważonego życia naszych mieszkańców.

Opracował:
Marcin Andrzej Szypulski